

Sygn. akt **II AKa 120/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Beata Siewielec
Sędziowie:	SA Bohdan Tracz (sprawozdawca) SO del. do SA Mirosław Styk
Protokolant	st.sekr.sąd. Agnieszka Jarzębkowska

przy udziale Jacka Kuźmy prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2015 r.

sprawy **W. T.** syna M. i D. z domu K. urodzonego (...) w H.

oskarżonego z art. 299§1 kk i art. 270§1kk w zw. z art. 11 § 2 kk i in.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt II K 65/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonego W. T. na rzecz (...) SA kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem zwrotu wydatków związanych z udziałem pełnomocnika procesowego w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. W. – Kancelaria Adwokacka w S. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego wykonywaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych za II instancję ustalając, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W. T. oskarżony został o to, że:

I. w dniu 27 maja 2009 r. w W., podrobił podpis M. T. na „zleceniu nabycia – wniosku o nadanie PIN”, który był podstawą do zawarcia umowy o prowadzenie przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (...) S.A. rejestru (...) na rzecz M. T., a następnie, w celu udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia ich przestępczego pochodzenia

i wykrycia oraz zajęcia, przelał na ten rejestr w dniu 27.05.2009 r., ze swojego rachunku o numerze (...) w (...) S.A., pochodzące z oszustwa na szkodę (...) S.A. środki płatnicze w postaci 64 000 zł,

- tj. o czyn z art. 299 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

II. w okresie od 15 maja 2013 r. do 03 sierpnia 2013 r. w W., S. i B. N., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, usiłował doprowadzić (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że wprowadzając w błąd osoby z (...) S.A. co do uprawnień w dysponowaniu rejestrem IKE (...) prowadzonym na nazwisko D. T., składał za pośrednictwem Internetu zlecenia wycofania zgromadzonych tam na rachunku dodatkowym środków i przesłania ich na adres zamieszkania D. T., w dniach:

1. 15 maja 2013 r. dwa zlecenia dotyczące środków wycenianych wówczas na 11229,91 zł
2. 17/18 maja 2013 r. dwa zlecenia dotyczące środków wycenianych wówczas na 11 229,01 zł
3. 08 czerwca 2013 r. trzy zlecenia dotyczące środków wycenianych wówczas na 11 523,60 zł
4. 23 czerwca 2013 r. jedno zlecenie dotyczące środków wycenianych wówczas na 10 921,06 zł
5. 06 lipca 2013 r. jedno zlecenie dotyczące środków wycenianych wówczas na 10 968,37 zł
6. 19 lipca 2013 r. dwa zlecenia dotyczące środków wycenianych wówczas na 11126,36 zł
7. 03 sierpnia 2013 r. trzy zlecenia dotyczące wycofania środków wycenianych wówczas na 11 375,40 zł

wiedząc o tym, że podpis D. T. na wniosku o zawarcie umowy indywidualnego ubezpieczenia na życie został podrobiony, zaś zgromadzone tam środki pochodzą z oszustwa na szkodę (...), lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę realizacji tych zleceń przez (...) S.A., przy czym czynu tego dopuścił się po odbyciu ponad 6 miesięcy, w okresie od 04.11.2009 r., kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 21 czerwca 2011 r. sygn. II K 81/10 za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 § 1 kk, tj. za umyślne przestępstwo podobne,

- tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

III. w okresie od 24 lipca 2013 r. do 12 sierpnia 2013 r. w W., B. N. i S., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, usiłował doprowadzić (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że wprowadzając w błąd osoby z Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (...) S.A. co do uprawnień w dysponowaniu rejestrem (...) prowadzonym na nazwisko M. T., złożył za pośrednictwem Internetu zlecenie odkupienia jednostek z tego Funduszu w dniach:

1. 24 lipca 2013 r. w W., na kwotę 7000 zł
2. 27 lipca 2013 r. w B. N., na kwotę 7000 zł
3. 31 lipca 2013 r. w W., na kwotę 7000 zł
4. 01 sierpnia 2013 r. w W., na kwotę 1000 zł
5. 02 sierpnia 2013 r. w W., na kwotę 6000 zł
6. 08 sierpnia 2013 r. w W., na kwotę 7000 zł
7. 12 sierpnia 2013 r. w W., na kwotę 7000 zł

i przelania tych kwot, na rachunek bankowy (...) w Banku (...) S.A. I. T.,

zaś w dniu 03 sierpnia 2013 r. w T. S., zlecenie zamiany jednostek uczestnictwa w ramach rejestru (...) na nazwisko M. T. z (...) na jednostki uczestnictwa (...) na kwotę 1 500 zł, w celu udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia ich przestępczego pochodzenia, wykrycia oraz zajęcia, wiedząc o tym, że podpis M. T. na „zleceniu nabycia – wniosku o nadanie PIN”, który był podstawą do zawarcia umowy o prowadzenie przez towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (...) S.A. rejestru (...) na rzecz M. T., został podrobiony, zaś zgromadzone tam środki pochodzą z oszustwa na szkodę (...), lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zablokowanie realizacji tych zleceń, przy czym czynu tego dopuścił się po odbyciu ponad 6 miesięcy, w okresie od 04.11.2009 r., kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 21 czerwca 2011 r. sygn. II K 81/10 za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 65 § 1 kk, tj. za umyślne przestępstwo podobne,

- tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i art. 299 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

Wyrokiem z dnia 10 marca 2015r. w sprawie II K 65/14 Sąd Okręgowy w Siedlcach **W. T.**

I. uznał za winnego popełnienia czynu, zarzuconego mu w pkt. I, stanowiącego występki z art. 299 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za czyn ten na podstawie tych przepisów skazał go i na podstawie art. 299 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,

II. uznał go za winnego popełnienia czynu, zarzuconego mu w pkt. II, stanowiącego występki z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i za czyn ten na podstawie tych przepisów skazał go i na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w rozmiarze 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 20 (dwadzieścia) zł,

III. uznał go za winnego popełnienia czynu, zarzuconego mu w pkt. III stanowiącego występki z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 299 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk i za czyn ten na podstawie tych przepisów skazał go i na podstawie art. 299 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w rozmiarze 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 20 (dwadzieścia) zł,

IV. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 i 2 kk orzeczone za poszczególne przestępstwa kary pozbawienia wolności i kary grzywny połączył i wymierzył W. T. łączną karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i łączną karę grzywny w rozmiarze 250 (dwieście pięćdziesiąt) stawek dziennych, wysokość jednej stawki ustalając na kwotę 20 (dwadzieścia) zł,

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. T. W. w S. kwotę 1402,20 zł w tym 262,20 zł tytułem podatku VAT za obronę oskarżonego z urzędu,

VI. zasądził od oskarżonego W. T. na rzecz (...) SA w W. kwotę 1140 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

VII. zasądził od oskarżonego W. T. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5670,21 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, w tym kwotę 1300 zł tytułem opłaty.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez:

1. naruszenie art.5 § 2 k.p.k. w zw. z art.7 k.p.k., polegające na:

a) błędnej i pobieżnej ocenie dowodu z zeznań świadków I. T., G. C., P. S., Z. W., R. K., J. G. i T. P., wbrew zasadom prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, prowadzącej do rozstrzygnięcia nie dających się usunąć

wątpliwości na niekorzyść oskarżonego i uznania, iż to oskarżony dokonywał logowań i składał zlecenia w okresach i miejscach opisanych w pkt. II i III a/o, mimo że powyższych logowań, wobec faktu niezabezpieczenia sieci Wi-Fi w B. N. i S. i nieograniczonego dostępu do Internetu w tych miejscach oraz wobec niezabezpieczenia komputerów w CUW w W., mógł dokonać praktycznie każdy, a brak jest dowodów na to, że tych logowań dokonał oskarżony;

b) błędnej ocenie dowodów, w szczególności w świetle treści wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 21 czerwca 2011 roku (II K 81/10) i nieuprawnionym przyjęciu, że zarzucane zachowania zostały skierowane w stosunku do mienia (...) S.A. i TFI (...) S.A., w sytuacji w której nie można mówić o tym, że środki zgromadzone na rachunkach IKE nr (...) i TFI nr (...) stanowiły ich mienie, albowiem powołanym wyżej wyrokiem stwierdzono, że pokrzywdzeni zostali pozbawieni władztwa nad tymi środkami, nie orzeczono ich przepadku ani zabezpieczenia i w związku z tym orzeczono wobec W. T. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 2.602.591,20 zł, którą to kwotą objęte są także środki zdeponowane na rejestrach IKE nr (...) i TFI nr (...), a zatem obecnie zarzuca się oskarżonemu oszustwo w stosunku do tego samego mienia, za które został już prawomocnie skazany;

c) błędnej ocenie dowodów, w szczególności w świetle treści wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 21 czerwca 2011 roku (II K 81/10) i nieuprawnionym przyjęciu, że oskarżony nie był uprawniony do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunkach, w szczególności wobec braku jakichkolwiek ustaleń, kto był do tego uprawniony;

d) błędnej ocenie dowodów, w szczególności w świetle treści wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 21 czerwca 2011 roku (II K 81/10) i nieuprawnionym przyjęciu, że zarzucane oskarżonemu działania zmierzały do udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia przestępczego pochodzenia środków zgromadzonych na rachunkach, ich wykrycia oraz zajęcia, skoro w związku z treścią powołanego wyroku, wiadome było i jest (także dla pokrzywdzonych), gdzie środki zostały zdeponowane i skąd pochodziły, a zatem trudno mówić o utrudnianiu stwierdzenia ich pochodzenia, a tym bardziej wykrycia lub zajęcia;

2. naruszenie art.6 k.p.k. w zw. z art.170 § 1 pkt 5 k.p.k. polegające na ograniczeniu oskarżonemu prawa do obrony poprzez oddalenie wniosków dowodowych jego obrońcy na rozprawie w dniu 4 marca 2015r., mimo że wnioski te miały kluczowe znaczenie dla ustalenia osób lub podmiotów uprawnionych do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku IKE nr (...) oraz na rachunku TFI nr (...) oraz dla ustalenia właściciela tych środków, a także dla ustalenia czy pokrzywdzone podmioty poniosły jakąkolwiek szkodę, czy też zanotowały zysk z tytułu obrotu powyższymi środkami, a tym samym wnioski te miały kluczowe znaczenie dla ustalenia czy zarzucane oskarżonemu czyny wypełniają ustawowe znamiona zarzucanych mu przestępstw oraz dla prawidłowego ustalenia, czy (...) S.A. i TFI (...) S.A. winny być pokrzywdzonymi w niniejszej sprawie ponosząc jakąkolwiek szkodę;

3. naruszenie art.366 § 1 k.p.k. polegające na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w szczególności tego, kto był uprawniony do dysponowania rejestrami IKE nr (...) oraz TFI nr (...), czyje mienie stanowiły środki zgromadzone na powyższych rachunkach, czy dobra prawne (...) S.A. i TFI (...) S.A. zostały naruszone i czy podmioty te poniosły jakąkolwiek stratę;

4. naruszenie art..413 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez niewskazanie w zaskarżonym wyroku podstawy prawnej orzeczenia wobec oskarżonego kary grzywny, tym bardziej w sytuacji, w której ani art.286 § 1 k.k. ani art.299 § 1 k.k. takiej kary nie przewidują;

5. naruszenie art.424 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez pobieżne i lakoniczne uzasadnienie podstawy prawnej wyroku, w szczególności w zakresie czynów z art.286 § 1 k.k. i art.299 § 1 k.k., polegające na niewyjaśnieniu, na jakiej podstawie przyjęto, że doszło do usiłowania doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonych i dlaczego uznano, że środki na rachunkach stanowiły mienie pokrzywdzonych, a nie innych osób lub podmiotów, a nadto na niewyjaśnieniu na jakiej podstawie uznano, że oskarżony działał w celu udaremnienia lub znacznego utrudnienia stwierdzenia przestępczego pochodzenia środków zgromadzonych na rachunkach, ich wykrycia oraz zajęcia, co uniemożliwia zapoznanie się z motywami rozstrzygnięcia w tym zakresie i jednocześnie utrudnia instancyjną kontrolę orzeczenia.

Podnosząc te zarzuty autor apelacji wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. W toku kontroli odwoławczej Sąd Apelacyjny nie stwierdził, by Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego, a także by dopuścił się błędu w poczynionych ustaleniach faktycznych. Trzeba wyraźnie podkreślić, że Sąd I instancji rozpoznał niniejszą sprawę z poszanowaniem wszelkich reguł postępowania, a pogląd tego Sądu odpowiedzialności oskarżonego za zarzucone mu przestępstwa jest efektem szczegółowej i wszechstronnej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, ocenionych swobodnie, a nie dowolnie, z zachowaniem reguł wyznaczonych przepisem art.7 k.p.k.

Zanim jednak Sąd przejdzie do oceny poszczególnych zarzutów apelacji konieczne jest przypomnienie, że czyny objęte niniejszym postępowaniem są niejako kontynuacją przestępczych zachowań oskarżonego stwierdzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 21 czerwca 2011r. w sprawie II K 81/10. Wyrokiem tym W. T. został uznany za winnego m.in. popełnienia w okresie od lipca 2003r. do września 2009r. przestępstwa wyczerpującego znamiona przepisów art.286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art.270 § 1 k.k. w zw. z art.11 § 2 k.k. w zw. z art.12 k.k. i w zw. z art.65 § 1 k.k. Czyn ten polegał na wprowadzeniu w błąd (...) SA poprzez podrobienie co najmniej 529 poleceń wypłaty świadczeń polis grupowego ubezpieczenia pracowniczego. Należności z tak uzyskanych świadczeń oskarżony przelał na własne rachunki bankowe, rachunki innych osób oraz na rachunki IKE i TFI prowadzone na rzecz innych osób.

Obecnie zarzucane oskarżonemu czyny są kontynuacją przestępstwa pierwotnego, dotyczą bowiem środków pieniężnych, które były wcześniej wyłudzone na szkodę (...) SA. Wbrew twierdzeniom skarżącego pomiędzy tymi czynami nie zachodzi tożsamość, która wykluczałaby możliwość prowadzenia postępowania, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Wbrew zarzutowi apelacji nie ma żadnych podstaw by stwierdzić, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej i pobieżnej oceny zgromadzonych dowodów. Ustalony przez Sąd stan faktyczny został zrekonstruowany w oparciu o szereg dowodów przeprowadzonych w niniejszej sprawie, w szczególności dowody o charakterze nieosobowym, w tym obszerną dokumentację z Biura (...) S.A., zawiadomienia GIIF, opinię biegłego z zakresu pisma ręcznego. Wartość dowodowa tych dokumentów nie budzi żadnych wątpliwości, nie kwestionował jej również autor apelacji, prawidłowo zatem Sąd Okręgowy ocenił je jako wiarygodne.

Również dokonana przez Sąd I instancji ocena dowodów o charakterze osobowym nie budzi żadnych zastrzeżeń.

Jeśli chodzi o czyn przypisany oskarżonemu w punkcie I wyroku, to sprawstwo W. T. nie może być skutecznie kwestionowane. Biegły z zakresu badania pisma i dokumentów stwierdził jednoznacznie, że odręczny zapis o treści „T. M.” w treści dokumentu „zlecenie nabycia- wniosek o nadanie PIN” nie został nakreślony przez M. T. ale przez oskarżonego. Oskarżony, co oczywiste nie zrobił tego bez wyraźnego powodu. Dysponowanie takim numerem pozwalało bowiem na wydawanie, drogą internetową, dyspozycji co do zgromadzonych na rachunku środków. Oskarżony, jak wynika z bezspornych ustaleń, wyłudzone z (...) środki ulokował m.in. na swoim koncie o numerze (...). W dacie złożenia „zlecenia nabycia – wniosku o nadanie PIN” oskarżony przelał środki zgromadzone na swoim koncie na powyższy rejestr. Warto podkreślić, że w czasie dokonania tych czynów, a więc 27 maja 2009r. oskarżony nie był pozbawiony wolności, a zatem miał pełną swobodę w dysponowaniu swoim rachunkiem. W toku całego postępowania nie zostało wykazane, choćby pośrednio, że jakkolwiek inna osoba mogła dokonać tych zleceń.

Co do przestępstw opisanych w punktach II i III wyroku, to trzeba w pierwszym rzędzie podkreślić, że ustalając stan faktyczny Sąd Okręgowy oparł się na dowodach pośrednich, stwierdzając prawidłowo, że żaden dowód o charakterze bezpośrednim nie potwierdza wprost sprawstwa oskarżonego w zakresie logowania się do aplikacji internetowych TFI (...) S.A. czy IKE (...) oraz składania na nich jakichkolwiek zleceń. Przesłuchani na te okoliczności świadkowie to w szczególności pracownicy Centrum Usług Wspólnych w W., gdzie w czasie odbywania kary W. T. był, jako

skazany, zatrudniony i skąd jak ustalił Sąd Okręgowy wykorzystywał komputery pracowników CUW m.in. do składania zleceń wycofania środków zgromadzonych na IKE matki D. T. oraz odkupienia lub zamiany jednostek uczestnictwa w TFI ojca M. T.. Skarżący zarzuca Sądowi błędną ocenę dowodów z zeznań pracowników CUW i twierdzi, że doprowadziła ona Sąd do rozstrzygnięcia nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego. Inaczej mówiąc autor apelacji wywodzi, że skoro z dowodów osobowych wprost nie wynika sprawstwo oskarżonego, to Sąd winien powziąć wątpliwości, o jakich mowa w art.5 § 2 k.p.k. Takie rozumowanie nie znajduje akceptacji Sądu odwoławczego, a w realiach niniejszej sprawy jest zupełnie nieuprawnione. Trzeba zauważyć, że wszyscy świadkowie, zeznając na okoliczność możliwości logowania się oskarżonego do aplikacji internetowych TFI (...) S.A. i IKE (...) oraz składania na nich zleceń objętych zarzutami, stwierdzili, że oskarżony rzeczywiście miał taką możliwość, choć żaden z nich nie wskazał wprost, że widział aby oskarżony logował się na tych aplikacjach. Sąd Okręgowy miał tę okoliczność na uwadze, co wprost wynika z treści uzasadnienia na str.1401 i nast. i szczególnie wnikliwie rozważył wszystkie zgromadzone dowody i ich wzajemne powiązania, a przypisane oskarżonemu sprawstwo zostało poprzedzone wykazaniem braku możliwości odmiennego przebiegu zdarzeń. Z niekwestionowanej opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego (k.341- 379) wynika, że oskarżony podrobił podpis swojego ojca M. na zleceniu nabycia – wniosku o nadanie PIN z dnia 2 czerwca 2009r., służącego do obsługi internetowej. PIN został listem zwykłym wysłany na adres zamieszkania rodziców oskarżonego, którzy z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, przekazali go oskarżonemu. Poza tym nikt inny nie miał tak ważnych jak oskarżony powodów, by udaremnić stwierdzenie przestępczego pochodzenia środków oraz ich wykrycia i zajęcia. To W. T. został oskarżony i prawomocnie skazany (wyrokiem w sprawie II K 81/10) za doprowadzenie (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci nienależnych świadczeń ubezpieczeniowych, które przelał na szereg kont bankowych, w tym swoje o nr. (...). W jego zatem interesie było zadbanie by te środki nie zostały ujawnione, a następnie zajęte, tym bardziej, że wskazanym wyżej wyrokiem został zobowiązany do naprawienia szkody w wysokości ponad 2 miliony złotych. Trzeba też mieć na uwadze, że W. T. oprócz oczywistego motywu do przestępczego działania miał ku temu dużą możliwość. Zostało bowiem bezspornie wykazane, że w czasie odbywania kary był zatrudniony poza terenem zakładu karnego w CUW, gdzie mógł poruszać się swobodnie i nie był przez nikogo nadzorowany. Pracownicy zatrudnieni w tej instytucji, na czas wykonywania przez oskarżonego czynności porządkowych, opuszczali zajmowane przez siebie pomieszczenia, w żaden sposób nie zabezpieczając dostępu do swoich komputerów. Oskarżony miał zatem dostęp do sieci internetowej, a dysponując PIN mógł bez przeszkód złożyć zlecenia wycofania środków zgromadzonych na IKE swojej matki D. T. oraz odkupienia bądź zamiany jednostek uczestnictwa w TFI swojego ojca M. T.. Sugestie skarżącego, że takich operacji mógł dokonać każdy kto miał dostęp do komputera, z którego poszczególne zlecenia miały miejsce, są w realiach niniejszej sprawy zupełnie nieprzekonujące. Trzeba pamiętać, że warunkiem dostępu do obsługi internetowej rejestru TFI było posiadanie numeru PIN, a zgromadzone dowody wykazały, że to oskarżony podrobił podpis ojca na wniosku o jego nadanie. Oczywiście rację ma autor apelacji, że skoro numer PIN został wysłany listem zwykłym na adres zamieszkania rodziców oskarżonego, to nie sposób ustalić kto wszedł w jego posiadanie. Niemniej pamiętać trzeba, że do złożenia dyspozycji oprócz znajomości numeru PIN konieczna jest jeszcze znajomość numeru IKE/TFI oraz wiedza niezbędna do korzystania z tych aplikacji. Oskarżony znał numery IKE/TFI, miał możliwość dostępu do komputerów, miał też oczywiście odpowiedni zakres wiedzy do dokonania takich czynności.

No i najważniejsze to oskarżony, a nie ktoś inny miał motyw do takiego przestępczego działania. Poza tym, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, wszystkie logowania objęte zarzutami były dokonywane w miejscach, gdzie akurat przebywał oskarżony. Oczywiście można snuć czysto teoretyczne rozważania, że jakaś osoba weszła w posiadanie numeru PIN, jak też numerów TFI/IKE i dokonywała poszczególnych logowań ale taki scenariusz nie ma oparcia w zasadach logicznego rozumowania. Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, że osoba znająca potrzebne do logowania numery, podąża za oskarżonym i dokonuje zleceń objętych zarzutami właśnie w czasie i miejscu gdzie oskarżony przebywa.

Kończąc rozważania w tym zakresie trzeba jeszcze wyraźnie podkreślić, że przesłuchani w sprawie świadkowie, zarówno pracownicy CUW, ekspert (...) J. N., jak też siostrzenica oskarżonego I. T. czy G. H. nie posiadali uchwytnego interesu w składaniu zeznań niekorzystnych dla oskarżonego. Osoby te nie miały żadnego powodu by bezprawnie obciążać oskarżonego, nie poniosły one żadnej szkody w wyniku przestępczych działań oskarżonego, zatem ich stosunek do W. T. nie był nieprzychylny, a tym samym składane depozycje Sąd jak najbardziej prawidłowo ocenił

jako wiarygodne. W świetle całokształtu zebranego i prawidłowo przeanalizowanego przez Sąd I instancji materiału dowodowego jako zupełnie bezzasadne jawią się więc zarzuty błędnej oceny dowodów z zeznań przesłuchanych świadków.

Żadnych zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego nie budzi przyjęta przez Sąd I instancji kwalifikacja prawna czynów. Na wstępie rozważań dotyczących występku „prania brudnych pieniędzy” należy zaznaczyć, że przedmiotem czynności wykonawczej przestępstwa określonego w art.299 § 1 k.k., mogą być środki płatnicze i inne wymienione w tym przepisie składniki mienia pochodzące bezpośrednio lub pośrednio z popełnienia czynu zabronionego, ***a sprawcą tego przestępstwa może być również sprawca czynu zabronionego, z którego popełnieniem związana jest korzyść stanowiąca przedmiot czynności wykonawczej.*** Dla oceny prawidłowości przypisania oskarżonemu popełnienia występku z art.299 § 1 k.k. konieczne jest dokonanie całościowej oceny zachowań oskarżonego dotyczących środków pieniężnych stanowiących przedmiot przestępstwa, a nie fragmentarycznej, jak to czyni autor apelacji. Już pierwsze działania oskarżonego polegające na deponowaniu wyłudzonych środków finansowych na licznych kontach bankowych, w różnych bankach, lokowanie ich w różnego rodzaju instrumenty finansowe, świadczy o tym, że były one ukierunkowane na ich ukrycie. Wobec tego, że pokrzywdzona Spółka przez dość długi czas od wydania wyroku skazującego nie ujawniła i nie powiązała z osobą oskarżonego środków zdeponowanych na rachunkach TFI i IKE jego rodziców, oskarżony nie przejawiał nimi żadnego zainteresowania. Dopiero gdy pokrzywdzona Spółka zaczęła interesować się tymi rejestrami, oskarżony obawiając się zajęcia umieszczonych tam środków, podjął starania celem ich niezwłocznego przeniesienia w miejsca już nie związane z (...), a więc wydawał dyspozycje wypłat gotówkowych, bądź też na konto swojej bratanicy I. T.. Wszystkie te zachowania zmierzały bezsprzecznie do udaremnienia stwierdzenia przestępczego pochodzenia tych środków, a w efekcie ich zajęcia. Zachowania oskarżonego w zakresie czynu określonego w punkcie II wyroku ograniczyły się do usiłowania wprowadzenia pracowników (...) SA w błąd, że jest on osobą uprawnioną do dysponowania środkami zgromadzonymi na rejestrze IKE. Składając zlecenia wycofania zgromadzonych na rachunku środków oskarżony usiłował w ten sposób doprowadzić osoby reprezentujące Spółkę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Prawidłowo zatem Sąd zakwalifikował ten czyn jako usiłowanie popełnienia oszustwa. W zakresie czynu opisanego w punkcie III Sąd prawidłowo ustalił, że oskarżony składając zlecenie odkupienia jednostek uczestnictwa z rejestru prowadzonego na rzecz ojca M. T. i przelania środków pieniężnych na rachunek bankowy innej osoby, jak również składając zlecenia zamiany jednostek uczestnictwa wyczerpał znamiona nie tylko przestępstwa oszustwa ale również przestępstwa prania brudnych pieniędzy. Bez wątplenia takie działania miały na celu dalsze ukrycie zgromadzonych na rachunku TFI środków i utrudnienie ich zajęcia przez wierzyciela.

Na podobną negatywną ocenę zasługiwały podniesione w apelacji zarzuty niewłaściwej oceny dowodów i błędów w ustaleniach faktycznych, sprowadzające się do wykazania, że oskarżony był uprawniony do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunkach IKE nr (...) i TFI nr (...). Argumentacja skarżącego w tym zakresie nie ma żadnego oparcia w przepisach prawa. Fakt, że oskarżony wszedł w posiadanie określonych środków finansowych, popełniając przestępstwo oszustwa, nie powoduje, że stał się on ich właścicielem i ma swobodę w rozporządzaniu tymi środkami. Nie mógł zatem zgodnie z prawem i skutecznie przysporzyć korzyści majątkowej innej osobie, skoro środki te pochodziły z przestępstwa. Dodać trzeba, że oskarżony nie nabył prawa do skutecznego dysponowania, pochodzącymi z przestępstwa środkami finansowymi, ani w momencie lokowania ich na swoim koncie ani też później dokonując dalszych transferów finansowych. W tej sytuacji dokonując wpłat na IKE matki czy kupując jednostki uczestnictwa TFI na rachunek ojca nie stał się ich właścicielem ani też skutecznie nie mógł przekazać tego prawa rodzicom. Powyższe wynika już z samej istoty przestępstwa „prania brudnych pieniędzy”. Przepis art.299 § 1 k.k. stanowi, że odpowiedzialności karnej podlega ten, kto środki płatnicze, instrumenty finansowe... pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, przekazuje albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępczego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku”. Gdyby, jak stara się wywieść autor apelacji, oskarżony był uprawniony do zgodnego z prawem dysponowania tymi środkami, to żadnego znaczenia w sensie prawnym nie miałby przepis art.299 § 1 k.k., który kryminalizuje zachowania mające na celu udaremnienie lub utrudnienie stwierdzenia nielegalnego (mającego swe źródło w czynie zabronionym) pochodzenia wartości majątkowych. Przepis ten chroni dobro prawne

w postaci zgodnego z przepisami, prawidłowego, uczciwego i rzetelnego obrotu gospodarczego i finansowego. Skoro zatem oskarżony w drodze przestępstwa nabył środki finansowe, które następnie wprowadził do obrotu, to żadną miarą takich zachowań nie można uznać za zgodne z prawem. Dla oceny prawnej zachowania oskarżonego nie miały znaczenia okoliczności zawarte we wniosku dowodowym złożonym przez jego obrońcę na rozprawie w dniu 4 marca 2015r. Sąd oddalając ten wniosek dowodowy nie naruszył prawa oskarżonego do obrony, jak twierdzi obrońca w apelacji. Argumentacja Sądu I instancji w tym zakresie jest zupełnie przekonująca. Skoro bowiem (...) SA, zgodnie z żądaniem Sądu, nadesłał pełną historię rachunku prowadzonego na rzecz D. T., to dla odpowiedzialności karnej oskarżonego żadnego znaczenia nie miała treść korespondencji prowadzonej między tą instytucją, a D. T..

Co do zarzutu opisanego w punkcie 4 apelacji. Przepis art.286 § 1 k.k. stanowi, że odpowiedzialności karnej podlega ten kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Odpowiedzialność karna jest zatem uwarunkowana ustaleniem, iż oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Natomiast w niniejszej sprawie opis czynów z punktów II i III wyroku rzeczywiście nie zawiera ustawowego znamienia tego przestępstwa, jakim jest właśnie „działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”. Okoliczność ta nie dowodzi jednak jeszcze, że Sąd błędnie przypisał oskarżonemu popełnienie tych przestępstw, jak również że nieprawidłowo wymierzył za te czyny karę grzywny. Niedociągnięcia w tym zakresie, gdy jednak ustalenia faktyczne jednoznacznie wskazują, że zdarzenie odpowiadające zachowaniu przestępnemu miało rzeczywiście miejsce i to przy stronie podmiotowej wymaganej w danej sytuacji przez prawo karne, nie może prowadzić do uwolnienia oskarżonego od odpowiedzialności karnej (wyrok SN z dnia 26 listopada 2014r., II KK 141/14, LEX nr 1551899). Użyte w opisie czynów zwroty „usiłował doprowadzić (...) SA do niekorzystnego rozporządzenia mieniem”, „wprowadzając w błąd osoby z TFI co do uprawnień w dysponowaniu rejestrem” wraz z analizą akt sprawy pozwalają na jednoczesne przyjęcie, że działaniu W. T. towarzyszył cel w postaci osiągnięcia korzyści majątkowej. W konsekwencji powyższego również wymierzenie oskarżonemu grzywny było jak najbardziej zasadne. Wprawdzie przepis art.286 § 1 k.k. przewiduje jedynie karę pozbawienia wolności ale możliwość wymierzenia dodatkowo kary grzywny daje przepis art.33 § 2 k.k.

W konsekwencji powyższych rozważań, stwierdzić należy, że dokonane w wyroku ustalenia faktyczne wolne są od błędów i uwzględniają całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy. Przeprowadzone w taki sposób postępowanie dowodowe w sposób drobiazgowy wyjaśniło istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności przypisanych oskarżonemu przestępstw. Także sporządzone przez sąd orzekający uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada wymogom formalnym określonym w art. 424 § 1 i 2 k.p.k. oraz w sposób należyty wyjaśnia podstawę faktyczną i prawną orzeczenia. Wskazuje fakty i okoliczności, które zostały ustalone oraz udowodnione i określa dowody, na których oparto przedmiotowe ustalenia. Z drugiej zaś strony wymienia fakty, które uznano za nie udowodnione i dowody przeciwnie, którym odmówiono waloru wiarygodności. Tym samym zarzut obrazy art.424 k.p.k. również należy uznać za chybiony.

Dokonana przez sąd meriti ocena okoliczności mających wpływ na wymiar kary jest również trafna. Wymierzona kara jest współmierna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, spełni cele zapobiegawcze i wychowawcze. Dodać trzeba, że Sąd Okręgowy przy wymiarze kary pozbawienia wolności oskarżonemu miał na uwadze wszelkie okoliczności, które stanowią przesłanki wymiaru kary i są określone w art. 53 § 1 i 2 k.k, zarówno te obciążające, jak i te o korzystnej dla oskarżonego wymowie.

Rozstrzygnięcie o zasądzeniu na rzecz adwokata T. W. wynagrodzenia za obronę oskarżonego sprawowaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym uzasadnia przepis art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2002 roku, Nr 123, poz. 1058 z późn. zm.), zaś jego wysokość znajduje oparcie w treści § 14 ust. 2 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Orzeczenie o zwolnieniu od kosztów sądowych za II instancję oraz wydatków postępowania odwoławczego i poniesieniu tych wydatków przez Skarb Państwa zapadło w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k.

Z tych wszystkich względów, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w wyroku.